

IVANKA DEVĀTĀ

MŮJ PŘÍŠERNÝ SYN

motto

Můj příšerný syn

Vyšlo také v tištěné verzi

Objednat můžete na

www.motto.cz

www.albatrosmedia.cz

motto

Ivanka Devátá

Můj příšerný syn – e-kniha

Copyright © Albatros Media a. s., 2024

Všechna práva vyhrazena.

Žádná část této publikace nesmí být rozšiřována
bez písemného souhlasu majitelů práv.

ALBATROS **MEDIA**

IVANKA DEVĀTĀ

MŮJ PŘÍŠERNÝ SYN

motto

Chcete, aby příběh této skvělé knihy pokračoval i potom, co ji dočtete? Tak ji pusťte dál do světa! Vše potřebné se dozvíte na **www.restorio.cz**.

Albatros Media podporuje udržitelný rozvoj, který vrací použitým věcem smysl. On-line antikvariát Restorio vaše knihy odkoupí a zaplatí vám ihned – nečekáte, až se prodají. Získané peníze si můžete nechat, nebo si vyberete charitu, kterou jimi podpoříte.

V tom případě navýší Restorio částku o 20 %.

© Ivanka Devátá, 2024

© Marie Formáčková, 2024

ISBN tištěné verze 978-80-267-2750-7

ISBN e-knihy 978-80-267-2751-4 (1. zveřejnění, 2024) (ePDF)

ISBN e-knihy 978-80-267-2761-3 (1. zveřejnění, 2024) (epub)

ISBN e-knihy 978-80-267-2762-0 (1. zveřejnění, 2024) (mobi)

ÚVODEM

Kdo už někdy četl některou z mých dvaceti knih, tak ví, že jsem se narodila s nadšením pro život. Už jsem to napsala a řekla mnohokrát a za velké štěstí považuji, že mi to vydrželo. Když mi před časem oznámili, že mám rakovinu, nezhroutila jsem se. Jen jsem se podívala k nebesům a poděkovala, že mě tady osud nechal tak dlouho. Ze smrti strach nemám, kamarádila jsem se s ní od dětství. Pradědeček vyvolával duše zemřelých, měl o okultismu a podobných vědách spousty knih, já si je četla a pak se trochu bála, ale neodradilo mě to. Když pradědeček zemřel a ležel vystavený v pokoji, dívala jsem se na něj bez obav.

Od deseti let vím, že život je konečný. Tehdy jsem si totiž řekla, že bych se chtěla dožít šedesátky, víc ne. A když se šedesátka blížila, netěšila jsem se, ještě se mi nechtělo odcházet. A jak byla za mnou, radost ze života se vrátila. Na nic si nestěžuji, mám fajn syny, mají mě rádi a starají se, aby i v mých letech

byl pro mne život přijatelný. A že o jednom z nich tvrdím, že je příšerný? Ano, je, ale neznamená to, že bych ho neměla ráda.

ADAM PODOTÝKÁ

Nemyslím si, že bych někoho zajímal, tak nafoukaný nejsem, ale aby o mně máma napsala knihu, s tím jsem souhlasil. Považuji sám sebe, respektive svůj příběh, za odstrašující případ člověka, který lehce přišel k penězům a pobláznilo ho to. Vlastně nešlo o pobláznění, protože gamblerství je daleko horší věc, je to diagnóza, choroba, se kterou se musí bojovat. Snadno a rychle se do ní zabředne, uzdravení je ale náročné a dlouhé. A tak budu rád, když si to někdo přečte a z té cesty, po které jsem nějaký čas šel já, rychle uhne. Spadnout do toho totiž může každý.

MÁM DVA SYNY...

...jsou, pravda, od různých otců, ale oba z lože manželského. Nechala jsem si své rodné příjmení, jmenuji se Ivanka Devátá, avšak synové jsou jeden Marek Hlavica a druhý Adam Vinklář. Trochu to vypadá, že jsem si je pořídila v opileckém stavu na nádraží Praha-Střed, ale není tomu tak.

O tom prvním, starším Markovi, dnes nebudu psát, protože je naprosto vzorný. Nekouří, nepije a vydělává si více než slušné peníze. No, ptám se – co vyprávět o takovém synovi? Jak je spořádaný? Jak je odpovědný? Jak je inteligentní? Jak je úspěšný? To žádného čtenáře nezajímá a ani ho to nepotěší.

Navíc je na mě hodný. Ale kromě toho, že má smysl pro humor, na něm nic pozoruhodného není. Už v dětství o něm učitelky říkaly, že je to osobnost, a mě přepadaly výčitky svědomí. Tak já ho doma okřikuji, že drobí na koberec, a řvu na něj, ať si dá pod jídlo talířek, a ona je to zatím osobnost!

Spořádaný je po svém otci, mém prvním manželovi Miloši Hlavicovi, s nímž jsem studovala na pražské Divadelní fakultě Akademie múzických umění a později s ním nastoupila do Realistického divadla Zdeňka Nejedlého, jak se kdysi jmenovalo dnešní Švandovo divadlo na pražském Smíchově. Miloš byl také dokonalý, nepil, nekouřil, nepodváděl mě, byl výborný otec a pozorný manžel. Ano, nezasloužil si, že jsem ho podle opustila i s jeho rozkošným dvouletým synkem. Ale bylo to silnější než já, prostě jsem potřebovala, aby mě osud ztrestal a potrápil mě. A tak mi poslal do cesty Josefa Vinkláře!

Josef Vinklář, jemuž jsem říkala Pepek, je otcem mého mladšího syna. Moc jsem po něm toužila. Po deseti letech manželství jsem koukala do všech kočárků, na dětských hřištích hořce plakala a vůbec to se mnou šlo z kopce. A můj manžel Vinklář, kterého jsem též potkala jako všechny své životní partnery a lásky v Realistickém divadle, další dítě nechtěl a nechtěl. Jednoho syna totiž měl s mou předchůdkyní a rovněž naší kolegyní Janou Dítětovou.

Byl zatvrzelý jako ta nejtvrdší hornina, dokonce tvrdil, že už je na rodičovství starý. Bylo mu čtyřicet let! Nakonec jsem ho převezla. Ne, nepořídila jsem

si dítě s někým jiným, taková nejsem a ani bych to neunesla. Manželovi jsem se k úskoku spojenému s početím našeho synka přiznala až po šesti letech a zíral! Tohle že provedla ta tvárná, poslušná manželka? A jestli jste napnutí, cože jsem to provedla, neprozradím. Některá tajemství si prostě odnesu na onen svět, abych tam nešla s prázdnou.

Pravda je, že mě Vinklář nikdy neosočil, že mám dítě s jiným. Jednak dobře věděl, že nikdy, opravdu nikdy nelžu, a pak oba jeho synové – Jakub, kterého má s Janou Dítětovou, a náš Adam – si byli v dětství velmi podobní. Dlouzí blondáci. Muž snědý a černovlasý občas zálibně říkal: „Dělám dlouhý Švédáky.“

Oba moji synové jsou hezcí. Každý jinak. Marek, který se dral na svět, až mu otekly rty a na nožičkách měl prázdné faldy, nad kterými jsem plakala, že se nikdy nevyplní, do roka zkrásněl, zesílil a vážil dvanáct kilo. Nakonec jsme mu museli nařídít dietu, takže do školy chodil jenom s ovocem, nikoliv s houskou se salámem, ale jinak byl naprosto výstavní. Jednou nás spolu vyfotili a my dlouho viseli ve všech gynekologických čekárnách s nápisem: „Maminko, proč mě nechceš?“

Adam, o deset let mladší, byl od svého příchodu na svět krasavec, a až při porodu vážil víc než bratr, byl posléze titěrný a droboučký. Marek koukal do všech kočárků, které jsme míjeli, a pak ustaraně konstatoval: „Maminko, my máme nejmenší miminko ze všech!“

V roce vážil Adam deset kilo, a když jsem úpěla, že je tak malý, řekl pan doktor: „No, má holt drobnější kostřičku po vás.“

A já si v duchu říkala: „Kdybyste věděl, pane doktore, co mi to dá úsilí mít drobnější kostřičku!“

Pravda ale je, že Adam byl skoro vychrtlý, na což jsem si nakonec zvykla a začala mu říkat „můj synáček bambusáček“. Měl totiž dlouhé kosti, pak kloub, zase kost a zase kloub. Stejně jako bambus. Ovšem díky jeho sličnosti ho ve škole dvakrát vybrali, aby svůj půvab veřejně prezentoval. Jednou jako herec, podruhé jako manekýn předvádějící pyžamka, plavky a spodky. Ovšem kromě fotografií jsme tenkrát nedostali vůbec nic, ani korunu. Dnes bych s nimi vyběhla, ale tenkrát? Nebylo kam ani s kým vyběhnout.

S filmováním to byl také nezapomenutelný příběh. Mělo se konat přes víkend a já jsem Adama velice přemlouvala, aby jel s tátou na chalupu. Byli jsme sice už rozvedení, ale já nepatřím k těm fúriím,

které brání styku otce s dítětem. A nakonec jsem byla pokaždé ráda, že budu mít dva dny volna, že jo.

Nedal si ale říct, prý kluci už tam byli, hráli Hitlerjugend, a to nejdůležitější – každý dostal, teď už nevím přesně kolik, ale asi osmdesát korun. To mu připadalo jako ohromující částka, a tak oželel víkend s tátou a šel filmovat. Večer jsem při jeho návratu smíchy málem umřela. Domů se mi připotácel vyčerpaný a hladový hubeňour, šel si rovnou lehnout na gauč a rezolutně prohlásil: „Víckrát mě na filmování nedostanou! Nehrál jsem Hitlerjugend, ale chudý dítě z protektorátu, nedostal jsem osmdesát korun, ale jenom šedesát, a ještě jsem málem neobědval!“

Pozorným výslechem jsem se dozvěděla následující. Bodejť by hrál Hitlerjugend, když vypadal jako voják ze sovětského zajateckého tábora. Honorář byl samozřejmě nastavený podle toho. A s tím obědem to také nebylo nic neobvyklého. Když byla pauza, hostinský obskakoval známé herce a na drobotinu z komparzu přišla s párkem řada až nakonec. Jenomže to už se zase volalo: „Na plac, všichni na plac!“

Já jako herečka bych párkům věnovala smutný pohled a šla bych. Ovšem náš začínající kandrda praštil rukou do stolu a zařval silným hlasem: „To

tedy ne, teď na nás přišla řada s jídlem, tak se tedy najíme!“

A celý štáb čekal, až se náš bambusáček nají. Možná měli obavy, že by jim vychrtlík mohl bez oběda umřít. Sice se najedl, ale jeho herecká kariéra tím skončila.

ADAM TRPĚL...

...asi od čtyř let chronickou finanční nouzí a touhou po značkovém oblečení. Začal s tím už jako miminko. Ať jsem vytáhla ze skříně sebekrásnější dupačky, Adam řval a mrskal nohama tak dlouho, dokud jsem nevytáhla něco, co se líbilo jemu. Jenomže u mimina to člověk tak nebere a myslí si, že je to jakýsi rozmar, který přejde.

Jenomže nepřešel. Šli jsme třeba koupit boty a tričko. Na všechno kýval, že to bude s radostí nosit, ale pak přišel domů ve škrpálech, protože na nich byla značka Nike, a zašívala jsem tričko s utrženým límcem, pod nímž se skvěl nápis Lacoste. Co se stalo s novým oblečením, dodnes nevím. Asi ho za ty značky vyměnil.

Měl zcela konkrétní představu, jaké chce mít šaty a jaké boty jsou ho hodny, ale také mu bylo už jako malému jasné, že by se měl nějak sám přičinit, aby životní úroveň rodiny vzrostla a on nemusel ze svých představ slevovat.

Nevím přesně, kolik mu tehdy bylo, ale odhaduji to asi na osm nebo devět let, když dostal podnikatelský nápad. Vyhlédl si velký hotel v Holešovicích – tehdy se jmenoval Parkhotel –, kde bývali ubytovaní zejména cizinci. Na ně čekával a loudil nějaké dárky. Byl úspěšný a pak nosil domů zapalovače, propisovačky a další zbytečnosti, které se mu bohužel nepodařilo zpeněžit.

Netuším, kde se to v něm vzalo. Po Vinklářovi to neměl, po mně teprve ne, ale podnikavost v něm byla odjakživa. Stejně tak jako bujná fantazie. Například v jednom období života tvrdil, že u školy, kam chodil do první třídy, je pochovaný jeho první tatínek. A trval si na tom, ač odjakživa měl jenom jediného tatínka, a to Vinkláře. Nebyl žádný první ani druhý nebo třetí. Tvrdil to nejen spolužákům, ale dokonce i mně. A nejpozoruhodnější na tom je, že ani dnes, po tolika letech, nepřizná, že si to vymyslel. Jen záhadně pokrčí rameny, tak už se ho radši ani neptám, kdo ví, koho by si za toho svého neexistujícího prvního tatínka vybral. Ještě by mi mohl pokazit dobrou pověst.

ADAM PODOTÝKÁ

Ano, na tohle se moc dobře pamatuji a byl jsem o tom hluboce přesvědčený. Před školou byly květinové záhonky, které mi tehdy zřejmě připomínaly hrobečky, a fakt jsem si myslel, že tam mám tatínka. A jelikož existoval ještě živý tatínek Vinklář, musel jsem určit pořadí, takže ten v hrobě byl tatínek první. Myslím, že jsem měl jednou živý sen, na jehož základě jsem to tvrdil. Ale doma to nikdo neřešil, takže jsem to časem přestal řešit i já. Květiny jsem na ten údajný náhrobek nepřinesl ani jednou a tatínek Vinklář o tom, myslím, vůbec nevěděl.

Adam rostl, jeho vědomosti však nikoliv. Navíc měl tu smůlu, že ho od první třídy postihly množiny. Vůbec tomu nerozuměl a já, někdejší premiantka a adeptka na profesorku, také ne. Neexistovala žádná příručka, která by celý princip vysvětlila, k dispozici byly jen příklady. Ale nakonec jsem do toho nějak pronikla a snažila se, aby pronikl i synek.

Dřela jsem s ním množiny před odchodem do divadla, jakž takž jsem to do něho nasoukala, ale jen jsem změnila stavbu příkladu, nevěděl Adam zase

nic. Ke všemu, když jsem se plná naděje zeptala: „Už tomu, Adámku, aspoň trochu rozumíš?“, odpovéděl, hledě k oknu: „Hele, už tři odlítli.“ Celou dobu totiž sledoval ptáčky na drátě.

Ať jsem se snažila sebevíc, dítě bylo stále stejně blbé. Jelikož já studovala s vyznamenáním, bratr také, o géniovi Markovi ani nemluvě, příchod tupého syna byl strašným překvapením. Marek mi chtěl jednou pomoci, a tak se nabídl, že s Adamem udělá domácí úkol. Dvě hodiny předváděl svůj neotřesitelný klid a nakonec se zeptal: „Tak čím celý příklad vydělíš? Tak čím, čím?“

A rozveselený Adam, naprosto lhostejný ke svým neznalostem, mu odpovéděl: „Čimčaráračimčimčim...“

Na to Marek stiskl zuby, zaťal všechny obličejové i tělesné svaly a rázně odešel z pokoje.

Vůbec nejlepší bylo, když se role preceptora, neboli domácího učitele, ujal Pepek. Měl jen osm tříd obecné školy, kterou patrně ukončil s odřenýma ušima, tudíž princip moderní výuky nepochopil. Ten toho musel nechat předčasně, a navíc odcházel od svého synka rudý a zcela zničený.

Já už byla tak vyřízená, že jsem chtěla Adama dát do zvláštní školy. Navštívila jsem s ním příslušného odborného lékaře a tam jsem se dožila překvapení.

Pan doktor řekl, že Adam bez problémů odpoví správně na věci, na nichž traskotají i jedničkáři, ale jiné otázky zase vůbec nepochopí, respektive nesnaží se, aby je pochopil.

Učitelky šlely, když jsem jim o svém úmyslu řekla. Třídní učitelce Medové jsem jednou vyprávěla, jak jsme se celé prázdniny připravovali. Nejprve vyjmenovaná slova po M, poté po L, pak jsme je spojili a přidali po P a tak dále.

Paní Medová se na mě obdivně zahleděla a pravila: „Paní Devátá, vy jste úplný Komenský!“

A já opáčila: „Co je to platné, když z prvního diktátu po prázdninách přinesl pětku. Co na to Komenský? Nejspíš – škola hrou...“

Adama ale učivo netrápilo. Měl jiné starosti. Jednou se mi svěřil, nemoha svůj žal unést, že miluje Darinu Mládkovou. To byla jeho spolužačka a byla opravdu moc hezká. Adam škytal: „Ona je tak krásná a já se na ni musím pořád dívat.“

A já si v duchu myslela: „A pak máš vědět, co říká Medová o Bílé hoře. Čučíš na Mládkovou a představuješ si bůhvíco...“

Ale nedala jsem mu pohlavek a nepištěla: „Tak na tohle máš ještě dost času“, jak by to udělala moje maminka. Místo toho jsem mu konejšivým hlasem vyprávěla, co je na světě děvčat, stejně hezkých, ba ještě

hezčích než Mládková, ať si z toho nic nedělá, že potká ještě hodně pěkných dívek, a podobné voloviny.

Chápala jsem, že láska v devíti letech může být strašně velká a bolestná, stejně jako v dospělém věku, a navíc je v dětství neřešitelná. Spolužačce nemůžete poslat květiny, nemůžete jí koupit starožitný hrníček nebo šunku, jednak by to nechápala a pak to haló, které by nastalo ve třídě. Bylo mi zoufalého Adama moc líto.

Později jsem se náhodou setkala se strýcem Adámkovy platonické lásky Ivanem Mládkem a vyprávěla mu, jak byl náš syn do jeho neteře beznadějně zamilovaný. Ivan s nadhledem pravil, že by možná Adam dnes už tak nadšený a zamilovaný nebyl, a měl samozřejmě pravdu. Lásky přicházejí a odcházejí, Adam se z téhle lásky rychle vyléčil a namlouval si jednu holku hezčí než druhou. No prostě život.

Ovšem i bez Mládkové propadal Adam střídavě z mnoha předmětů. Jednou to byla matematika, potom zase ruština. Chtěla jsem ho navnadit na cizí jazyky a řekla mu: „Podívej, když řekneš: *Jak táhlý tón / a pláč i ston houslí zvoní / stesk podzimní v mém srdci zní monotonní*, je to hezké. Ale když si

to řekneš v originále, ve francouzštině, ve které to Paul Verlaine napsal, je to něco docela jiného: *Les sanglots longs / Des violons / De l'automne / Blessent mon coeur / D'une langueur / Monotone*. To je skoro, jako když na ty housle hraješ.“

Adam ohrnul pysk až na linoleum a pohrdavě pravil: „No jo, francouzština, ale co ruština!“

„Nemysli si, každý jazyk má svoje,“ řekla jsem mu. „Včera jsem při žehlení poslouchala v originálu Gorkého *Vassu Železnovovou* a to bys koukal, když ta baba řekne: *Vem si ty prášky, vem si je dobrovolně*, to by mohla říct Jana Hlaváčová, a to je nějaká herečka, a pořád je to nic. Ale když ta Ruska řekne,“ a to jsem pravila hlubokým a nejhrůzostrašnějším hlasem, jakého jsem byla schopna, „*Vazmi parašky, vazmi dabrovolno!* Tak se ti ježí chlupy po celém těle.“

Adam trochu povytáhl ret do úrovně šuplete v kredenci a odešel do svého pokoje. Druhý den, jen co přišel ze školy, jsem vyběhla z kuchyně, a visela mu jako ostatně pokaždé po jeho návratu očima na rtech.

„Tak co ve škole?“ To byla moje pravidelná otázka, na kterou Adam obvykle odpovídal: „Všecko dobrý“, i když měl třeba čtyři trojky a jednu sardel.

Tentokrát však jásal: „Dostal jsem jedničku!“

Přímo mě píchlo u srdce. „Z čeho, prosím tě?“